

Een afscheid vol theater

Leerlingen van de Overture in Naaldwijk oefenen hun rol.

FOTO THIERRY SCHUT

WESTLAND

Voor leerlingen uit groep 8 zijn de laatste weken aangebroken op de basisschool. Traditiegetrouw werken ze dan hard aan de jaarlijkse musical, begin juli. Sommige scholen kiezen een liedjesshow 'uit het rek', anderen maken op eigen wijze een bijzondere theaterproductie.

RIEN VAN DEN ANKER

De Overture in Naaldwijk is één van de scholen, die veel moeite steken in het opzetten van een afscheidsvoorstelling. "Het Overture Theater is in feite in brede zin onderwijs maken: toneelspelen, presenteren, creativiteit uiten, je mening geven, leren samenwerken, tekst goed articuleren en spreken in het openbaar," vertelt Hugo Jonker, leraar van de Overture.

Hij doceert zelfs tijdens het interview: „Toneeldrama is een middel en een rol is meer dan tekst. Maar natuurlijk moet het ook een feest zijn, een afscheidsfeest voor de leerlingen van groep 8."

Jonker vormt samen met Elly van den Bos, Joke Bervoets en Frans Jansen het docententartet van de ruim vijftig Overture-leerlingen in die hoogste groep. Daar waar andere basisscholen zich storten op frivole schoolmusicaliedjes gaat het bij de Overture in Naaldwijk

serieuzer. Met een toneelscript geschreven door eigen docenten, met diepgang en met humor.

Het is een totaal ander concept, dat 32 jaar terug uit puur praktische overwegingen is ontstaan. „We hadden simpelweg geen grote ruimte om met een musical tegelijk van leerlingen en ouders afscheid te nemen."

Afscheid nemen bij basisschool De Overture betekent nu een avond met zeven toneelvoorstellingen van elk ongeveer 10 minuten en uitgevoerd door 7 à 8 leerlingen. „De regisseurs zijn de leerkrachten, die ook het script voor hun groepje hebben geschreven."

Het zijn de vier docenten van groep 8 die eerst een thema kiezen. Dit jaar is dat Het Dolhuis. Volgens Jonker is dat niet al te zwaar en kan er vrijelijk mee worden gevarieerd, van psychiatrische instelling tot gekkenhuis, van gek zijn op, tot dol worden van.

De scriptschrijvers gaan dan met zeven basistitels naar de leerlingen en vragen of die invalshoeken hen aanspreken. „Eerst het materiaal, dan pas de cast; wie wat gaat doen."

Daarna wordt alle leerlingen gevraagd twee lijstjes te maken van jongens en meisjes uit hun eigen klas met wie ze het liefst willen optreden. Dat moeten ze ook doen met meisjes en jongens uit de andere groep 8, die ze veel minder goed kennen.

De scriptschrijvers zorgen ervoor dat iedereen een hoofdrol heeft, dat iedere speler bijna evenveel tekst krijgt. Om samenhang te verkrijgen, wordt de opening uitgevoerd door Hugo Jonker. Hij neemt ook de conclusie voor zijn rekening.

Boormachines

„Totaaltheater dus, geen musical. Incidenteel is er voor een lied wel eens een piano naar het zelfgebouwde podium gereden, is er wel eens 'muziek' gemaakt met boormachines en piepende stoelrugleuningen, maar meer niet."

Wel wordt veel gebruik gemaakt van wisselende plaatjes, het decor verandert steeds door geprojecteerde beamerbeelden.

Gerepeteerd wordt tijdens schooluren op vrijdag en op andere dagen na de gewone schoollessen. Uiteindelijk volgens drie optredens. De laatste voorstelling - met ouders - vormt het echte afscheid. De andere uitvoeringen zijn voor oma's en opa's en voor oud-leerlingen en leerlingen uit groep 7.

De groepen 1 tot en met 6 zien het stuk niet. „Het leuke is dat de toneelspelers tijdens die eerste avond voor het eerst de resultaten zien van de andere toneelgroepjes."

Inmiddels is het ook traditie dat op die slotavond schooldocenten, tussen de toneelstukjes door, hun afscheidsbijdrage leveren met humoristische, prikkelende toespraakjes. Dat gebeurt op een bijpodium, terwijl het hoofdpodium wordt omgebouwd. „Zo'n toneelavond moet je niet zien als een emotioneel einde van een basisschooltijd, integendeel, het is meer toewerken naar een hoogtepunt."

Bij de Poeldijkse basisschool Verburch-Hof gaat het anders. Daar lezen de leerlingen zich eerst in. Daarna mogen ze een top3 inleveren van de rollen die ze zelf willen spelen, maar ook daar beslist uiteindelijk de docent. „Wij kijken of de rol wel past, of er voldoende talent, lef of durf is," aldus Vanessa Niemantsverdriet. „Verkeerd casten kan het succes van een

hele voorstelling totaal beïnvloeden."

Haar school brengt dit jaar, traditioneel in theater De Leuningjes in Poeldijk, de gekochte musical Het dak eraf. „Daarin zit toevallig geen echte hoofdrol. Er zijn drie grote rollen. Dat is makkelijker te verdelen."

Waar de inmiddels al decennia bestaande traditie van de schoolmusical vandaan komt, is niet echt duidelijk. Het gebruik is van na 1968, na de eerste Cito-toets. Het afleggen van die test gebeurde in het verleden geregeld zo vroeg dat er in tijd een gat ontstond tussen toets en zomervakantie.

Omdat na de Cito toch al duidelijk was waar de leerlingen naartoe gingen, werd die periode gemakshalve opgevuld met een creatief, speels en leerzaam evenement. Met veel repeteren en zangoefeningen.

Dat is nog steeds zo, maar vrijwel alle scholen zeggen dat dat nu naast en na de gewone lessen gebeurt. Want het schoolwerk, zo wordt benadrukt, gaat ook door.